

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW, MPVO

Internationaal Beleid

Van

Datum

15 september 2023

Referentie

1435343

Bijlagen

3

Intern OCW afgestemd
IB, VO, MBO, HO&S, OWB

nota

Overheidsreactie op de 'Call for Evidence' van de
tussentijdse evaluatie van de Europese onderwijsruimte
(2020-2023)

Aanleiding

De Europese Commissie (Commissie) start dit jaar de tussentijdse evaluatie van de Europese onderwijsruimte (*European Education Area, hierna: EEA*). Hiertoe heeft zij op 16 juni een 'Call for Evidence' geopend om informatie te verzamelen over de effectiviteit, efficiëntie, relevantie, coherentie en toegevoegde waarde van de EEA. Middels een position paper geven wij de Nederlandse positie over een aantal inhoudelijke, strategische prioriteiten en de governance van de EEA weer, en delen wij hierover acht aanbevelingen om de EEA de komende periode te versterken. De deadline van de Call for Evidence is 15 september 2023.

Via deze nota wordt uw akkoord gevraagd op de Nederlandse reactie op deze Call, en het delen van de position paper met de Commissie en de Tweede Kamer, overeenkomstig de staande afspraken met de Kamer over informatievoorziening op EU-gebied.

Geadviseerd besluit

- Uw akkoord op de geformuleerde positionering rondom de strategische prioriteiten en de governance van de Europese onderwijsruimte.
- Uw akkoord op het delen van deze position paper met de Europese Commissie via de 'Call for Evidence' en de Tweede Kamer via een getekende oplegbrief (bijlage 2).

Mocht u niet akkoord gaan met bovenstaande besluiten, ontvangen wij graag uw feedback om de stukken aan te passen.

Kernpunten

- Sinds het aannemen van twee Raadsresoluties in 2021 streeft de EU naar het realiseren van gemeenschappelijke ruimte voor hoogwaardig onderwijs en een leven lang leren over de grenzen heen voor iedereen tegen 2025.
- In de periode 2023-25 wordt er een evaluatie uitgevoerd naar de voortgang van de realisatie van de EEA. Deze 'Call for Evidence' is een van de eerste consultaties die bijdraagt aan deze evaluatie. Het is niet verplicht om te reageren op deze Call. OCW neemt hierbij echter weloverwogen een proactieve houding om de evaluatie te beïnvloeden.

- Deze reactie is afgestemd met vertegenwoordigers van het onderwijsveld (VO Raad, MBO Raad, VH, JobMBO, Nuffic, Nuffic-NA Erasmus+, Neth-ER).
- De punten in de reactie komen overeen met eerdere kabinetsreacties in de afgelopen jaren over de EEA, met de OCW-inzet voor EU prioriteiten 2024-2029, de beleidsreactie op het advies van de Onderwijsraad 'Actief in Europa', de uitkomsten van de EU-diners, de position paper rondom leermobiliteit en recente interventies in de OJCS-Raad.
- De reactie zal t.z.t. ook gedeeld worden met onze groep van like-minded landen op onderwijsterrein (waaronder Duitsland, Frankrijk, Ierland, Slovenië, Zweden, Denemarken en België).
- In de reactie presenteren wij de Nederlandse visie op de voortgang van de EEA, met 4 specifieke aanbevelingen rondom het versterken van de strategische prioriteiten en 4 specifieke aanbevelingen rondom governance structuren.
- De overheidsreactie bevat de volgende punten:

Algemeen

- U stelt zich positief op t.o.v. de samenwerking tussen EU lidstaten om een Europese onderwijsruimte te realiseren.
- U benadrukt dat de EU zich flexibel heeft opgesteld om de gevolgen van de Covid-19 pandemie en de Russische inval in Oekraïne op te vangen. U geeft aan dat deze flexibiliteit komende jaren ook belangrijk zal zijn om de EU weerbaar te maken voor de groene en digitale transitie.

EEA strategische prioriteiten

- U geeft aan dat de EU in de eerste fase van de EEA al mooie stappen heeft gezet om toe te werken naar de doelstellingen van 2025-2030.
- U verwelkomt de focus op kansengelijkheid, digitalisering en de groene transitie als transversale prioriteiten, en geeft aan dat deze prioriteiten aandacht moeten blijven krijgen in de volgende fase van de EEA.
- U identificeert vier aanbevelingen m.b.t. de strategische prioriteiten van de EEA:
 - 1) Er moeten maatregelen komen om balans te brengen in de asymmetrische diploma mobiliteitstromen
 - 2) EU lidstaten moeten zich sterker inzetten om kansengelijkheid te bieden.
 - 3) Het beroepsonderwijs, volwassenenonderwijs en leven lang ontwikkelen moeten meer aandacht krijgen in de volgende fase van de EEA.
 - 4) Er moet meer transparantie komen rondom de financiële instrumenten die de EEA acties ondersteunen.

Governancestructuren van de EEA

- U benadrukt dat het element van co-creatie binnen de governancestructuur een sterk punt is.

- U geeft aan dat u tevreden bent over de verschillende overlegstructuren, de OJCS-Raad, de High-Level Group on Education and Training (HLG, met deelname namens OCW de directeur IB), de DG-bijeenkomsten en de EEA Strategische Werkgroepen.
- U merkt op dat de rollen van de verschillende overlegstructuren beter gecommuniceerd zouden kunnen worden, en dat er momenteel te weinig strategisch besproken wordt over de voortgang van de EEA.
- U stelt dat er meer lidstaat-gedreven discussies en initiatieven zouden moeten komen
- Tenslotte geeft u aan dat over de EEA duidelijker gecommuniceerd zou kunnen worden naar veldpartijen en dat de huidige online EEA Portal georganiseerd is volgens de prioriteiten van de Commissie en – merkwaardig genoeg – niet volgens de prioriteiten van de Europese Raad zoals in 2021 vastgesteld in een Raadsresolutie.
- U stelt aan dat er ruimte voor verbetering is rondom de operationalisering en het functioneren van de governance structuur en biedt daarbij vier aanbevelingen aan:
 - 5) Meer strategische discussies in de OJCS-Raad en de HLG.
 - 6) Versterk de rol van de HLG, en vermijd fragmentatie door het opzetten van nieuwe hoogambtelijke overleggremia.
 - 7) Zorg dat de EEA overlegstructuren effectiever zijn door de rollen en werkmethoden van de DG-bijeenkomsten en de EEA Strategische Werkgroepen duidelijk te definiëren en operationaliseren.
 - 8) Zoek en/of versterk de synergiën met de Europese Hogeronderwijsruimte (in Bologna-verband), bijvoorbeeld op het gebied van wederzijdse diploma erkenning, en de Europese onderzoeksruimte.

Toelichting

- **Politieke context:**

- Deze reactie komt overeen met recente kabinetsreacties op de EEA zoals gedeeld met de Tweede Kamer. In die zin kan van een beleidsarme reactie gesproken worden.
- Het besluit om proactief te reageren op deze consultatie na consultatie van het Nederlandse onderwijsveld is in lijn met de intenties zoals geuit in de recente beleidsreactie op het advies van de Onderwijsraad 'Actief in Europa'¹.

¹ Rijksoverheid (2023) Beleidsreactie: Actief in Europa.
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/06/26/aan-de-eerste-kamer-beleidsreactie-advies-onderwijsraad-actief-in-europa>

- Dit paper is complementair aan de recente position paper² over het EU Leermobiliteitskader en de recent gepubliceerde *Kamerbrief over de beheersing internationale studentenstromen in het hoger onderwijs* van 21 april 2023³.
- De aanbevelingen stroken met de uitkomsten van de EU-diners.
- De standpunten komen overeen met de geïdentificeerde EU-prioriteiten 2024-29 voor OCW.
- **Vervolgstappen:**
 - Met uw akkoord zal de position paper via de Call for Evidence met de Commissie worden gedeeld en met een aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer.
 - De reactie zal ook met like-minded landen gedeeld worden, en besproken worden tijdens (bilaterale) bijeenkomsten (bijv. een digitaal overleg met like-minded landen in november en een fysieke bijeenkomst in Den Haag in december).
 - Op 10 oktober 2023 organiseren de Europese Commissie en het Europees Parlement een evenement i.h.k.v. de tussentijdse evaluatie. Onze onderwijsattaché zal daar aanwezig zijn, samen met een expert uit het veld.
 - De evaluatie duurt tot Q2 2025, dus deze punten zullen tijdens verschillende consultatie momenten uitgedragen worden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Bijlagen

1. Concept position paper met daarin de NLse reactie op de Call for Evidence i.h.k.v. de tussentijdse evaluatie van de EEA
2. Call for Evidence, 16 juni 2023, European Education Area – interim evaluation
3. Concept oplegbrief - Tweede Kamer

² Rijksoverheid (2023) Position paper: EU Leermobiliteitskader.
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/06/19/position-paper-eu-leermobiliteitskader>

³ Rijksoverheid (2023) Kamerbrief beheersing internationale studentenstromen in het hoger onderwijs, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/04/21/beheersing-internationale-studentenstromen-in-het-hoger-onderwijs>